

INTERVENTIEPROFESSIONALS DOEN WAT **NODIG** IS

‘IK BEGON MET 40 COMPLEXE DOSSIERS IN MIJN GEMEENTE,
NU HEB IK ER NOG MAXIMAAL ZES OVER.’

Hulpverlening bereikt niet altijd de inwoner die het nodig heeft

Wijkteams, jeugdhulpverleners en sociaal werkers staan klaar om mensen die problemen en te-genslag ondervinden passende zorg en ondersteuning te bieden. Toch blijkt in de praktijk dat de bestaande hulpverlening niet altijd in staat is om bepaalde mensen te bereiken. Het gaat dan om mensen waarbij de hulpverlening is vastgelopen of die door slechte ervaringen zorg mijden. De sociale problematiek van deze mensen houdt vaak verband met combinaties van factoren, zoals dak- en thuisloosheid, huiselijk- en seksueel geweld, loverboyproblematiek, verslavingsproblematiek, (drugs)criminaliteit, vervuiling, (licht) verstandelijke beperkingen of psychiatrische problematiek. In Nederland gaat het om ongeveer 85.000 mensen die niet bereikt worden met bestaande hulpverlening. Dat is ca. 0,5 à 0,7% van de bevolking.

Inwoners waarbij hulpverlening vastloopt komen vaak pas in beeld bij de burgemeester als zij overlast veroorzaken, of crimineel gedrag vertonen. In die situaties worden in sommige gemeenten via **Movisie interventieprofessionals**¹ ingezet. Zij herstellen het contact met inwoners die het vertrouwen in hulpverlening zijn verloren. Vanuit dit contact én vertrouwen lossen de interventieprofessionals veel problemen op. Hoe gaan deze professionals te werk en wat is nodig om deze aanpak duurzaam in de gemeentelijke organisatie te verankeren? Janny Bakker-Klein, bestuursvoorzitter van Movisie, ging hierover in gesprek met Nanning Mol, burgemeester van de Gooise gemeente Laren en Mindert Rakhorst en Reinier van der Grijp, interventieprofessionals van stichting Reindert en Associate Members van Movisie.

Tekst | Janny Bakker-Klein, voorzitter Raad van Bestuur Movisie

Foto | Janny Bakker-Klein

Nanning Mol: “Iedere burgemeester heeft wel een aantal inwoners met bijzondere problemen of bijzonder gedrag. Die kunnen je behoorlijk bezig houden, want vaak gaat het om situaties waarbij meerdere oorzaken en problemen door elkaar lopen. Ik heb geleerd dat bijzondere problemen het best kunnen worden opgelost met een bijzondere

aanpak. In Laren komt iedere zes weken een kernteam vanuit het sociaal domein (interventieprofessionals en wethouder) en het veiligheidsdomein (wijkagent, medewerker Openbare orde en veiligheid en burgemeester) bij elkaar. We bespreken in twee uur tijd de casuïstiek die ons bezig houdt. Iedereen committeert zich. Er is altijd een oplossing,

maar onze oplossingen passen vaak niet binnen het bestaande systeem. Om ze toch uit te voeren maken we tijd en geld vrij. En dat werkt. Ik begon als burgemeester in mijn gemeente met 40 van die complexe dossiers. Sommige dossiers sleepten al jaren. Dat lijstje werd steeds korter. We hebben er nu maximaal zes en dat wisselt steeds.

‘Ik moet **snel** kunnen
schakelen, anders
ben ik het vertrouwen
van de betrokkenen
zo weer kwijt’

‘We komen binnen
bestaande systemen
vaak niet tot
oplossingen.’

Kort op de bal

“Alles zit momenteel vast in protocol-len” vertelt interventieprofessional Mindert Rakhorst. “We komen binnen de bestaande systemen vaak niet tot oplossingen. Dan kan het zo drie weken duren voor er een vergadering gepland kan worden. Maar als ik na veel tijd en moeite het vertrouwen van de betrokkenen heb weten te winnen, dan kan ik daar niet op wachten. Ik moet snel kunnen schakelen, anders ben ik dat vertrouwen ook zomaar weer kwijt. Als ik Nanning belde, dan nam hij altijd binnen een minuut op, of hij belde mij binnen een paar minuten terug. Zo konden we kort op de bal zitten. Dat is echt belangrijk.”

Reinier van der Grijp vult aan: “De meeste tijd, energie en frustratie in de gemeenten waar wij in-gezet zijn gaat zitten in het meenemen van ambtenaren. Hier in Laren hielp het ons enorm dat er een mandaatclubje was”.

Ook protocollen bieden ruimte

Nanning Mol: “Met de interventieprofessionals heb ik de top van het maatschappelijk werk in huis. Ik vertrouw op hun professionaliteit. Natuurlijk zijn er protocollen, maar elk protocol biedt ruimte om af te wijken. Het is ook een kwestie van lef hebben. Mijn goede leermeester Charly Aptroot zei altijd: “Ik

leg liever aan de rechter uit waarom ik het wel gedaan heb dan aan de samenleving waarom ik het niet gedaan heb”.

Het gesprek komt bij een verslaafde man die al jaren overlast veroorzaakte in de buurt. Er was al heel veel hulpverlening ingezet, maar de overlast bleef. Buurtbewoners waren radeloos. De wo-ningbouwcorporatie wilde de man uit huis zetten. Mindert Rakhorst: “We hebben hem voor het blok gezet. Of je gaat nu iets doen, of we zetten je op straat. Dan ga je maar onder een brug slapen. De man kwam niet in beweging, dus we hebben onze handen van hem afgetrokken. Hij schrok er enorm van dat niemand hem meer hielp. En toen kwam hij toch in actie.”

Nanning Mol: “Als burgemeester heb ik verantwoordelijkheid voor die route genomen en dat was best spannend. Het schrik-effect dat Mindert en Reinier voorstelden kon helpen, maar het had ook helemaal mis kunnen gaan. En dan heb je een kwetsbaar iemand aan zijn lot overgelaten. Als burgemeester moet je dat uit kunnen leggen. Daarom vind ik het zo belangrijk om ervaring aan tafel te hebben. En intuïtie is in het geval van de interventieprofessionals ook gestolde ervaring. Ik moet blindelings kunnen vertrouwen op hun advies.

Reinier van der Grijp legt uit: “Niet alles lukt. Soms zijn mensen te zwaar verslaafd of kiezen bewust voor een leven in de criminaliteit. Maar in 75% van de situaties komen we tot een oplossing. We beginnen met een goede verkenning. Voor een deel van de situaties is vervolgens een bij-zondere, niet alledaagse aanpak nodig. Maar voor een substantieel deel blijkt er iets anders aan de hand te zijn dan we van tevoren hadden ingeschat. Dan is de oplossing

¹ Peters, A. en Storm, O. De menselijke maat: interventieprofessionals in het sociaal domein, Movisie/CCV februari 2021

‘Elk protocol biedt ruimte om af te wijken. Het is ook een kwestie van **lef** hebben.’

informele circuit. Reinier van der Grijp vult aan: “Het is belangrijk om goed in kaart te brengen wie er in het voorveld zitten. Dan bedoelen we niet alleen het professionele veld, van sociaal werkers en wijk-agenten, maar ook de groenteman, de sportschoolleraar, de imam, de burens. Daar zit de kracht van de signalering. Als daar goed overleg is, dan komen er minder complexe casussen naar boven.” Mindert Rakhorst: “Zo werk je vanuit preventie en niet vanuit actie.”

vaak heel simpel. We waren bijvoorbeeld bij een jongen die al drie jaar lag te gamen in zijn bed. Hij kwam er niet uit. Hij had zwaar overgewicht. Maar het probleem bleek niet bij die jongen te zitten, maar bij zijn omgeving. Met een eenvoudige voorziening hebben we hem weer perspectief kunnen geven. In andere situaties zit de oplossing bij sleutelfiguren in de wijk. We kijken altijd naar de hele context”.

Simpel denken

Nanning Mol: “Deze aanpak is eigenlijk niets anders dan wat we beoogd hebben met één gezin, één plan, één contactpersoon. Maar het vraagt wel om tijd en aandacht, óók van bestuurders. Je kunt wat wij doen wel proberen te vangen in een protocol, maar het geheim is: maak het niet complexer

dan het is. We hebben geen plan van aanpak en we doen niet aan monitoring. We hebben alleen een soort verkeerstoren nodig voor als het uit de hand loopt. Het begint ermee dat je de voorgestelde aanpak van de interventieprofessionals omarmt en serieus neemt. Je moet als burgemeester een vrij speelveld creëren voor de aanpak van complexe casuïstiek. En een potje in de begroting voor als we echt iets gekks moeten doen”.

Nanning Mol ziet dat het absorptievermogen van de samenleving voor mensen die anders zijn steeds minder wordt. De maatschappelijke onrust en de agressie tegen hulpverleners neemt toe. “Ook kleinere gemeenten krijgen steeds meer te maken met stadse fratsen”, zegt Mindert Rakhorst. Hij benadrukt het belang van de aanwezigheid van interventieprofessionals in het

Iedereen snapt de aanpak

Inmiddels zijn Mindert Rakhorst en Reinier van der Grijp niet meer actief in Laren. Dat hoeft ook niet. De aanpak is verankerd in het gemeentelijke beleid. “Ik weet nu hoe ik het moet doen” zegt Nanning Mol, “omdat ik het van hen geleerd heb”. In Laren zijn alle betrokkenen de aanpak gaan snappen. Ze hebben zich het multidisciplinair denken eigengemaakt. En ze hebben nu ook zelf een interventiespecialist, Mindert en Reinier zorgden voor training on the job.”

“De tijd, aandacht en middelen die je inzet zijn het vanuit een maatschappelijk oogpunt waard” besluit Nanning Mol. “Het gaat vaak om schijnende situaties van mensen die je écht hulp kunt geven. Je hebt verschillende disciplines nodig om voor hen iets te bereiken. Maar dan lukt het ook”. ■

‘In 75% van de gevallen komen we tot een **oplossing**’

De aanpak van de interventieprofessionals in Laren werd gevolgd en ondersteund door Movisie. Meer weten over deze aanpak? Neem dan contact op met Annemarie van Hinsberg a.vanhinsberg@movisie.nl.